

Символічно-сакральна мотивація семантики числа у фразеології Західного Полісся

З. Мацюк*, М. Фенко

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна
*Corresponding author. E-mail: zorienka@mail.ru

Paper received 02.11.15; Revised 15.11.15; Accepted for publication 17.11.15.

Анотація. У статті зроблено спробу ґрунтовного та різноаспектного дослідження західнополіських фразеологізмів із числовим компонентом. Проаналізовано числівникові фразеологічні одиниці, коріння яких приховане в національній культурі краю, символіці, традиціях. У розвідці акцентовано увагу на символічному наповненні стійких висловів, у яких числівники не втрачають основного значення, а надають додаткових, супровідних семантичних характеристик, увиразнюючи зміст фразеологічних одиниць.

Ключові слова: ареальна фразеологія, фразеологізми, числовий компонент, символіка, семантика

Ареальна фразеологія – найбільш динамічна мовна царина, яка містить інформацію й знання про навколишній світ, про поняття й образи, що виникали у свідомості українців і через когнітивну функцію набули номінативної. Фразеологічний фонд народу – живе й невичерпне джерело, яке збагачує літературну мову новими виражальними засобами, слугує виразником національного характеру та неповторного українського колориту. Тож, аналізуючи функції та можливості культурно маркованих фразеологічних одиниць, з'ясовуємо, що більшість із них у своїй структурі містить етноконцепт, який у конкретному словосполученні покликаний передавати основне інформативне навантаження, найточніше та найглибше висвітлювати ту чи ту традицію, повір'я або вірування.

Національні інтелектуально-оцінні концепти, накладаючись на єдиний поняттєвий базис людської мови, мислення та культури, деталізуючи й утілюючи його в національно-специфічних формах, значною мірою визначають характер національної ментальності. Виступаючи сполучною ланкою між сприйняттям, мисленням і мовою, означені концепти реалізовані на лексичному рівні мовної системи у вигляді певних образів, еталонних стереотипів і символів, які функціонують, як правило, у складі фразеологічних одиниць – величин проміжної фразеологічної системи мови. Безперечно, лексичний і фразеологічний рівні мовної системи становлять провідні субстанції щодо вираження національно-культурної специфіки ментальності, характеру етносу.

Проблеми співвідношення мови й духовної культури, мови та менталітету, їх взаємозалежності, культурно-національної семантики фразеологічних одиниць та увага до динамічних процесів, лінгвокраїнознавчих можливостей фразем, які акумулюють і зберігають знання про навколишній світ, спонукають до пошуків нових аспектів дослідження фразеології; активізують до аналізу системних відношень у фразеології шляхом вивчення фразеологічного матеріалу. Група фразеологізмів із числівниковим компонентом становлять мікросистему у фразеологічній системі мови в цілому.

Посилення інтересу науковців до цілісного вивчення фразеології спонукає дослідників до фіксації та опису ареального фразеологічного складу мови. Проблема взаємозв'язку мови та культури особливо актуальна, що зумовлено активізацією вивчення діалект-

ної мови, та усвідомленням екстралінгвального фону, на якому відбувається мовна взаємодія.

У лінгвістичних дослідженнях останніх десятиліть увагу зосереджено на дослідженнях фразеологічних одиниць у різних аспектах. Так, психокогнітивний та етнокультурний підхід аналізу фразем розглядали О.О. Селіванова, О.П. Левченко; функціонування фразеологізму в живому мовленні – В.М. Білоноженко, М.П. Коломієць, М.М. Пилинський, Г.М. Удовиченко, В.Д. Ужченко, В.А. Чабаненко та ін.; фразеологію як вираз національного менталітету докладно висвітлено в роботах О.В. Майбороди, О.В. Назаренка; стилістику фразем вивчали В.С. Калашник, І.С. Гнатюк та ін. [8, с. 70]. Незважаючи на те, що фразеологічна наука має цілу низку ґрунтовних досліджень, проте значення й умовні семантичні вираження числових компонентів у структурі фразеологізмів не були об'єктом наукових розвідок. Вибір теми обумовлений інтересом до символіки чисел, які реалізовані лексемами, що здатні виражатися умовними знаками, у разі їх інтеріоризації через внутрішню форму.

Фразеологізми з числовим компонентом яскраво ілюструють національно й культурно зумовлені мовні концепти. Розвиток сучасного суспільства характеризується підвищенням інтересом до нумерології як мови чисел, що вважають досліджуванним інструментом розуміння й самопізнання людини. Числа – невід'ємний атрибут будь-якої культури, вони систематизують семантичні блоки закладені в неї інформацію, полегшуючи цим завдання передачі знань із покоління в покоління незалежно від того, чи існує в цій культурі писемна чи тільки усна традиція. Числа підтримують гармонію та порядок у всьому, що відбувалося і відбувається у всесвіті.

Природа та значення чисел здавна привертала увагу людства. Їх вивчали піфагорійці, певні числові коди зафіксовано в Біблійних текстах, у фольклористиці. Своє розуміння і трактування чисел висвітлювали філософи, письменники, поети різних епох.

Мета статті. Національно-культурна семантику найяскравіше простежуємо у фразеологізмах, коли сам зміст культури утілено більш чи менш безпосередньо. У складі фразеології наявна численна група одиниць, які кореспондують із числовим значенням. У розвідці ми прагнемо розкрити сакральне розуміння символіки чисел 1–3 фразеологічного багатства Західного Поліс-

ся. Ключовим елементом мовного уявлення про число вважаємо різноманітні мовні знаки, серед яких чільне місце належить числовим одиницям, носіям символіки.

Фразеологічні одиниці з числівниковим компонентом належать до багатоаспектних мовних явищ із певною структурою та семантичним наповненням. Числівник – їх ядро, найголовніший критерій, який впливає на загальний зміст фразеологізму, на ті відтінки, які притаманні фразеологізму в певному контексті та поза ним.

У західнополіському дискурсі найбільш вживаними є числівники першого десятка, рідше – числівники складної та складеної груп. Кількісний компонент у структурі фразеологізму не втрачає основного (первинного) значення. Так, насамперед числівник указує на точну кількість явищ, об'єктів. Однак, варто відзначити, що на семантику означеного компонента впливає фразеологічне оточення та призводить семантичних змін. Функціонування одного і того ж числівника у різних фразеологічних системах сприяє до семантизації різних значень. Ці зміни сприяють утраті кількісного значення числівником унаслідок чого фразема переміщується до поля якісної оцінки.

Числа – символічні. Варто зауважити, що їх символічність багатопланова та складна, а також вона надзвичайно стійка: зафіксована й збережена у різних жанрах фольклору (загадках, приказках, повір'ях і фразеологічних одиницях). Загальновідомо, що в усіх етносах точкою відліку вважають число «1». У світовій символіці одиниця означає початок буття, відкриття людині духовної сутності, містичний Центр, Вищу силу. Означене число «вважалося символом духовної єдності, божественності, прирівнювалося до світла» [3, с. 576]. Саме тому, українці, відзначаючи чистоту та не повторність кохання, використовують «1» у фраземах на семантизацію єдиного: **обоє такі як одної матері** [обойе так'і йак з одної матері] [4, с. 129]; **з одного тіста зліплені** [з одного т'іста зліплен'і] [4, с. 206]; **обоє-рабоє** [обойе-рабоє] [4, с. 310] || [убойе р'абойе] [3, с. 310]; **одне одного стоїть** [одне одного с'тойіт'] 'подібність між собою молодої пари' [4, с. 310]; **як один одного не бачити** [йак один одного ни бачат'] 'передчуття зустрічі з коханим' [4, с. 309]; **нікого крім одне одного не бачити** [нікого кр'ім один'одний ни бачат'] 'про взаємини між хлопцем і дівчиною' [4, с. 307]; **одного поля ягода** [одного пол'а йагода] 'подібність між собою молодої пари' [4, с. 310]; **муж і жона – одна сатана** [муж і жона – одна сатана] 'подібність між подружжям' [4, с. 324].

Числівник «один» – це образ початку, первинності, єднання, спільності. Таку ідею підтверджує «Словник символів» Дж. Тресіддера: «Число один символізувало первинну цілісність, божественний початок (або Творця), світло або сонце, джерело життя» [7, с. 79]. У слов'янській міфології одиницю шанували як сакральне число, що є початком життя та продовженням роду: **під одним серцем лежать** [п'ід йід'нім серцем лі'жали] 'про дітей' [4, с. 333]; **одна росте як в лобі око** [одна росте йак в лоб'і око] 'про одну дитину в сім'ї' [4, с. 124]; **з одного два не буде / з одного п'ять не буде** [з одного два ни буде] [4, с. 331] || [з одного п'ят' ни буде] 'занадто багато приділяти уваги при вихованні однієї дитини' [4, с. 331]; **там де одне, там і два** [там де одне / там і два] 'очікування другої дитини в сім'ї'

[4, с. 332]; **мати одною рукою б'є, а другою гладить** [мати одноїу рукоюу бей / а другоюу гладит'] 'родинні, кровні стосунки' [4, с. 331].

Важливу роль відіграє у фразеології не тільки тематичний аспект, а й формальний, адже не менш важливо, як народна мудрість здатна завуалювати, приховати й водночас чітко продемонструвати різноманітні вияви людської недосконалості та гріховності: **не одні вальяки стоптати** [ни удн'і в'ал'анк'і ступ'тав] [4, с. 307]; **не одні вже не одні черевики стоптати** [ни одн'і чоботи стоп'тав] (Тпл) || [стоп'тав чоботи] || [вже ни одни черев'ики стоп'тав] 'про хлопця, який довго зустрічається з дівчиною' [4, с. 307]; **коло одної дірки і миш здихає / навіть миш однієї дірки не тримається** [коло однейі дірки і миша зди'хайе] || [нав'іт' миш одної дірки ни три'майіц'а] 'про зрадливого чоловіка' [4, с. 75]; **синок – скільки в селі свинок: була одна і та здохла** [синок – к'іл'ко в сел'і сви'нок // була йідна і та здохла] 'про дівчат легкої поведінки' [4, с. 183]. Аналізуючи фразеологізми погоджуємося з тезах В.М. Телії, яка вважає, що, «будучи номінально похідними змісту, експресивно-оцінні значення обов'язково містять вказівку на той образ або мотив, який став поштовхом до вибору саме цього слова для номінації нового позначення. Цей образ завжди пов'язаний з аналогією або порівнянням як одним із способів встановлення подібностей» [6, с. 38].

Під впливом позиційних змін та зміщення семантичного поля у низці фразеологічних одиниць спостерігаємо явище ад'ективації. У наслідок чого ад'ективований числівник рухається в напрямку реалізації атрибутивних значень: **ще не одна копця миш не роздавила** [ше ни одна ку'пця миш ни рудав'ила] 'про ставеві стосунки повного чоловіка із худюю жінкою' [4, с. 326]; **старе і мале, то на одній тичці** [старе / а мале / то на одній тичц'і] 'подібність людей старшого віку на малих дітей' [4, с. 205]; **одна шкіра й кості** [шк'іра й кост'і] || [тико ребра і кост'і] || [к'іст'ки і шкура] || [одна шкура і кост'і] 'про худого хлопця/чоловіка' [4, с. 257]; **в одне вухо влетіло, а вдруге вилетіло** [в одне вухо влет'іло / а в друге вилет'іло] 'неуважність, забудькуватість' [4, с. 458].

Низка атрибутивних фразеологізмів особливо придатні для втілення міфосюжету та ритуалу. Згідно з давніми повір'ями «Один з багатьох» – це той, хто особливо повинен «бути» або ж імперативно повинен «не бути», тобто «1» виступає центром події чи явища дійсності: **без одного цигана ярмарка буде** [биз одного цигана йармарка буде] 'подія, яка відбудеться' [4, с. 220].

Число **один** і його символіка не завжди «первісні», а зумовлені сучасними реаліями життя і покликані різнобічно характеризувати людину: **без одної клепки в голові** [без одної клепки в гол'ов'і] 'про нерозумного чоловіка' [4, с. 341]; **зібралися два Андрюхи: один сліпий, другий глухий** [зубралис' два Гандрухи: йіден сл'іпий, друг'ий глух'ий] 'про подібність між собою, або ж мати подібні відхилення' [4, с. 455].

У українській міфології одиниця символізує центр, двійка означає продовгуватість, а три – весь світ. Два – перше число від одиниці, а тому символізує також гріх, жіноче начало [2, с. 583].

Двійка – число з амбівалентним потрактуванням. «Два» або ж «пара» може означати єднання, кохання

чи дружбу. Першим у всесвітній історії та культурі, хто звернув увагу на значення «2» був давньогрецький філософ Піфагор. У взаємодії парних і непарних чисел грецький філософ убачав дію універсального принципу єдності протилежностей: кінцевого та нескінченного, прямого та зігнутого, квадратного та круглого, чоловічого та жіночого: **два чобота – пара / два сапога – пара** [два чобути пара] || [два сапоги пара] (Крм) || [два сапога пара] [4, с. 309]; **як дві каплі води** [як дві каплі води] ‘подібність між собою молодої пари’ [4, с. 310].

Очевидно, саме парність і є одним із інтерпретацій числа, що втілює семантику подібності, нерозривної єдності: **як пара шлапаків** [як пара шлапаків] ‘подібність між собою молодої пари’ [4, с. 310]; **парочка – Іван і Одарочка** [парочка – Іван і Одарочка] ‘молода пара, яка довгий час зустрічається’ [4, с. 153]. Значення парності, пов’язане з принципом симетрії, легко переходить у значення двоїності: зіставлення і протиставлення двох об’єктів, що мають єдине «надзначення», однак різні диференційні семи.

Символіка числа «2» тривалий час розвивалася в міфах і магії. Відомо, що в багатьох мовах (здебільшого й слов’янських) виокремлено форми двоїни як утілення семантики парності або нероздільності явищ. У сакральних традиціях полішуків збережено цілісність означеної одиниці: **ой Боже, не дзвони в свято, а задзвони той дві** [ой Боже, ни звоні с’в’ато, а зазвоні той дві] ‘про плітки’ [5, с. 26].

Виконуючи своє первинне числівникове значення у структурі фразеологізму, кількісний компонент слугує різносторонньою характеристикою людей, явищ чи предметів, що втілює традиційну уявлення народу про людську досконалість та різновекторні відхилення: **розуму за двох** [розуму за двох] ‘про розумну людину’ [4, с. 178]; **два горшка від вершка** [два горшка од виришка] || [два гуришка ут виришка] || [два вершка од горшка] ‘про низького хлопця/чоловіка’ [4, с. 254]; **два на два** [два на два] ‘про повну людину’ [4, с. 252]; **два слова не зв’язати** [два слова ни зв’яже] ‘мовчати’ [4, с. 354]; **не голова, а два вуха / голова – два вуха** [не голова / а два вуха] || [голова – два вуха] || [гулува і два вуха] || [гулова і два вуха] ‘забудькуватість і неухажність’ [4, с. 458].

Як уже зазначалося, на семантику фразем із числівниковим компонентом суттєво впливає мовне оточення. Саме воно призводить до семантичних зрушень і як наслідок «два» набуває негативної конотації – надмірності, жадібності: **два рази горох їсти** [два рази горох їст] ‘про жадібного’ [4, с. 63]; **в скупого два рази живіт болить** [в скупого два рази живіт болит] ‘про скупого чоловіка’ [4, с. 84]; **в два горла** [в два горла] ‘вдаватися’ [4, с. 62].

Здійснивши сакрально-символічний аналіз західнополіських фразем, з’ясовано, що однією з характерних ознак компонента-числівника «два» є наявність майже для кожної єдності еквівалента, схожого за планом вираження та планом змісту. Незважаючи на ідентичність ключового структурного компоненту в низці фразеологізмів символи, що становлять основу образного наповнення та семантичної значущості, зовсім різні.

Значення тріадності числівника **три** знакове в культурі та свідомості. **Три** – число священне, оскільки це перше число, якому присвоєно слово «все»; воно одне з

найбільш позитивних чисел не тільки з сакрального погляду, а й в міфології, легендах і фразеології.

В античності трійка – священна цифра, що символізувала початок, існування та кінець світу. Учені пояснюють сакралізацію цього числа спостереженням людей за багатовіковою біологічною еволюцією життя. Значення тріадності числівника «3» не тільки знакове в культурі та свідомості різних народів, а й вказує на рух, синтез (за Аристотелем), оскільки має початок, середину та кінець земля, вода й небо; душа, тіло і дух; народження, життя і смерть; минуле, теперішнє й майбутнє. Таку знаковість числівника три спостерігаємо у фразеологізмах типу: **три часниці до смерті** [три чисниці до смерті] ‘передчуття смерті’ [4, с. 461].

Числівник три є сакральним у християнстві, оскільки Бог виступає у трьох іпостасях: Бог-Отець, Бог-Син, Бог-Дух Святий. У слов’янській міфології дерево – мікро модель світу – має тривимірність: крона – небо, стовбур – земля, коріння – потойбіччя. Числу три відповідає ідея трьох світів і трьох стихій, а також вертикальна вісь часу, де просторові орієнтири уподібнені до нього [2, с. 583]. Ще піфагорійці розрізняли три світи як вмістища принципів, розуму і кількостей: **лоб на три п’яді** [лоб на три п’яді] ‘про розумну людину’ [4, с. 124]. Тріадність у багатьох культурах вважають найстійкішим поєднанням, оскільки вона урівноважує боротьбу протилежностей і символізує начало нового життя (в результаті поєднання жіночого і чоловічого начал народжується третє): **третій рік на дев’ятому місяці** [третій рік на дев’ятому місяці] ‘про жінку, яка довго не може завагітніти’ [4, с. 175]; **три місяці я з тобою, три місяці ти зі мною, три місяці разом** [три місяці я з тобою, три місяці ти зі мною, три місяці разом] ‘приписування батьківства сторонньому чоловікові’ [4, с. 297]. Як свідчать західнополіські фразеологізми, правомірним є твердження, що «тріада символізує творення духу із матерії, активного із пасивного» [3, с. 521].

Деякі вчені пов’язують символіку трійки з тричастковим поділом людини на дух (розум), душу (почуття) і тіло (інстинкти), з моральними категоріями: **найістися на три дні** [найістися на три дні] ‘переїсти’ [4, с. 415]; **робити за трьох дурних** [робити за трьох дурних] ‘про працюючого чоловіка’ [4, с. 433]; **як три дні не їв** [як три дні не їв] ‘повільно пересуватися’ [4, с. 410]; **як три рубля вкупі** [як три рубль вкупі] ‘про гордого’ [4, с. 386].

В українській мові фразеологізми з числовим компонентом три мають особливе сакральне значення в культурі та побуті. Як стверджує В. Войтович «три означає весь світ у напрямку до неба; сукупність царств верхнього-середнього-нижнього; світи Нав-Яв-Прав; небо-земля-вода; ранок-день-ніч; батько-дитина-мати; дитинство, юність-зрілість, старість. У числі три закладене розуміння боротьби та єдності протилежностей» [2, с. 583]. Означене твердження яскраво представлене у фразеологізмах: **зігнувся в три погібелі** [зігнувся в три погібелі] ‘старша людина, яка з віком стала зігнута’ [4, с. 453]; **три ноги** [три ноги] [4, с. 454]; **на трьох ногах ходити** [на трьох ногах ходити] [4, с. 453]; **ходити як на трьох** [ходить як трьох] ‘людина старшого віку’ [4, с. 454]. В аналізованих одиницях число три вказує на завершальний (третій) етап у житті людини.

У свідомості носіїв мови фраземи з компонентом «три» можуть емансипуватися від виразу приписуваних їм узагальнених значень. Водночас, цілком абстрагуватися від цих значень вони не можуть, тому реалізована третя можливість – актуалізація прямого точного числового значення компоненту, який набуває в контексті відповідної семантизації: **за три купив, за два продав, аби гендель не пропав** [за три купив, за два продав, аби гендель ни прупав] ‘мати підприємницькі здібності’ [4, с. 448]; **обіцяного три роки ждуть** [о’б’и’цяного три роки ждуть] ‘не дочекається обіцяного’ [4, с. 175]; **як корова жувала три дні і виплюнула** [йак курова пожу’вала] || [йак курова пожу’вала і випл’унула] || [йак курова жу’вала три дні і випл’унула] ‘неохайно вдягнена, в невипрасованому одязі, дівчина/жінка’ [4, с. 251].

У західнополіській фразеології вживано одиниці, що позначають часову характеристику перебігу подій, дають загальну часову орієнтацію: **три роки з ним дружила, а він і не знав** [три роки з ним дру’жила / а в’ін ни знав] ‘про закохану дівчину’ [4, с. 306]. Окремі фразеологізми вказують на невизначено малі ознаки, наприклад: **три волосини в три ряди / три волосини в шість рядів** [три волосини в три р’а’ди] || [три волосини в ш’і’ст’ р’а’д’і’в] ‘про рідке волосся’ [4, с. 288]; **три волосини і ті розпатлані** [три волосини і т’і роз’патлан’і] ‘про рідке нерозчесане волосся’ [4, с.288];

три волосинки на голові [три воло’синки на голо’в’і] ‘розтріпане волосся’ [4, с. 289] та ін.

Особливістю фразеологізмів, що містять у своїй структурі числівник три є те, що в таких конструкціях він здебільшого не має прямого, або конкретного, числового вираження. Три – символ, знак для загальнокатегоріальної семантики числа.

Підсумовуючи результати аналізу західнополіських фразеологізмів із компонентами-числівниками, варто відзначити, що вивчення структури та функційного потенціалу фразем у мовленні ґрунтоване на сукупності таких факторів, як: міфологія, релігійні погляди, менталітет народу, символіка. Формуючи зміст фразеологічних одиниць, саме образні засоби мови передають знання людини про світ у творчому переосмисленні формі, визначають національне обличчя мовної картини світу.

Найбільш продуктивним джерелом фразем із числовим компонентом вважаємо 1 та 3, оскільки універсальність трактування символіки цих чисел у світовій культурі пояснюємо антропоцентричністю поглядів на світ і прагненням людини осмислити його будову, суспільства й самої себе через сакральну силу чисел.

Фразеологічна мікросистема з числовим компонентом є важливою складовою фразеологічного фонду західнополіського соціуму, що становить знакову частину образної системи української мови. Аналізованими одиницями притаманна образність, емоційна забарвленість, символічність.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Аркушин Г.Л. Сказав, як два зв’язав / Г.Л. Аркушин – Люблін ; Луцьк, 2003. – 178 с.
 [2] Войтович В.М. Українська міфологія. – [вид. 2-ге, стереотип] / В.М. Войнович. – К. : Либідь, 2005. – 662, [4] с.
 [3] Керлот Х.Э. Словарь символов / Хуан Эдуардо Керлот. – М. : REFL-book, 1994. – 608 с.
 [4] Мацюк З. Що сільце, то нове слівце [Текст] : слов. фразеологізмів Західного Полісся / Зоряна Мацюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 476 с.
 [5] Мацюк З.С. Из народа не викинеш : діалектний словник фразеологізмів / З.С. Мацюк. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 134, [2] с.
 [6] Телия В.Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц / В.Н. Телия. – М. : Наука, 1986. – 142 с.
 [7] Тресиддер Дж. Словарь символов : [Текст] / Дж. Тресиддер. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 1999. – 448 с.
 [8] Шабі С.В. Фразеологізми з семантикою кількості як особливий вид квантативних одиниць у мові української казки / С.В. Шабі // Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. пр. ХНПУ ім. Г. Сковороди. – 2013. – Вип. 35. – С. 69–75.

REFERENCES

- [1] Arkushyn, G. Said as if Two Things Connected Together / G. Arkushyn. – Lublin ; Lutsk, 2003. – 178 p.
 [2] Voitovych, V. Ukrainian Mythology. – 2ed., stereotypic / Voitovych V. – K. : Lybid. 2005. – 662, [4] p.
 [3] Kerlot, H. The Dictionary of Symbols / Huan Eduardo Kerlot. – M. : REFL-book, 1994. – 608 p.
 [4] Matsyuk, Z. A New Village, a New Word [Text] : Dictionary of Phraseological Units of Western Polesia / Zoriana Matsyuk. – Lutsk, Vezha-Druk, 2013. – 476 p.
 [5] Matsyuk, Z. One Can't Throw from the People: Dialect Dictionary of Phraseological Units / Zoriana Matsyuk. – Lutsk, EPD (RVV) «Vezha» Lesya Ukrainka Volyn State University, 2006. – 134, [2] p.
 [6] Telia, V. Konnotative Aspect of Semantics of Nominative Units / V. Telia. – M. : Nauka, 1986. – 142 p.
 [7] Tresidder, J. The Dictionary of Symbols : [Text] / J. Tresidder. – M. : FAIR PRESS, 1999. – 448 p.
 [8] Shabi, S. Phraseological Units with the Semantics of Quantity as a Special Kind of Quantitative Units in Ukrainian Fairy Tales / S. Shabi // Linguistic Investigations: the Collection of Reserch Papers of Hryhorii Skovoroda KhPU. – 2013. – Is. 35. – P. 69–75.

Symbolic and Sacred Aspects of Numerically-Oriented Semantics within Phraseological Units of Western Polesia

Z. Matsyuk, M. Fenko

Abstract. This paper deals with detailed and multidimensional analysis of Western Polesia phraseological units which include numbers. Phraseological units that contain numerical elements have been examined in terms of the national culture, symbols and traditions of the region within which they have their roots. In this article great attention is also devoted to symbolic meaning of idiomatic expressions in which the numerals do not lose their primary meaning but also provide additional semantic characteristics which make the content of phraseological units more precise.

Keywords: areal phraseological units, phraseological units, numerical component, symbolics, semantics